

Besluit van 8 november 2017 houdende de opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme orthopedie *¹²

(Besluit orthopedie)

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d., van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van de Federatie Medisch Specialisten, de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, de Nederlandse Internisten Vereniging, de Nederlandse Orthopaedische Vereniging, de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten en Samenwerkende Opleidingen tot specialist Ouderengeneeskunde Nederland ;

BESLUIT:

* In de Staatscourant van 25 januari 2018, nr. 3786 is mededeling gedaan van vaststelling van het besluit door het CGS en de instemming daarmee van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit besluit treedt in werking op 26 januari 2018 en werkt terug tot en met 1 januari 2018.

¹ Dit Besluit is gewijzigd bij het Kaderbesluit CGS van 13 maart 2019 waarvan op 7 november 2019, nr. 60365, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.

² Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 12 mei 2021 waarvan op 31 januari 2022, nr. 2990, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2021.

Hoofdstuk A Algemene bepalingen

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- EPA's: Entrustable Professional Activities;
- LOP: het landelijk opleidingsplan van de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV);
- Orthopedie: het specialisme dat zich bezig houdt met de diagnostiek en behandeling, zowel operatief als conservatief, van aangeboren en verworven aandoeningen van het steun- en bewegingsstelsel, alsmede de traumatische letsels daarvan.

A.2. Opleidingsplan

De opleiding tot orthopedisch chirurg voldoet aan het LOP.

Hoofdstuk B De opleiding

B.1. Duur

De duur van de opleiding bedraagt zes jaar.

B.2. Specialisme gebonden competenties

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialisme gebonden competenties.
2. De in het eerste lid bedoelde specialisme gebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

B.3. Structuur van de opleiding

1. De opleiding bestaat uit de volgende verplichte onderdelen:
 - a. anderhalf jaar heelkunde gevolgd door
 - b. orthopedie.
2. Het onderdeel heelkunde, bedoeld in het eerste lid, onder a., bestaat uit:
 - a. heelkunde, algemeen;
 - b. spoedeisende hulp geneeskunde (SEH);
 - c. landelijk cursorisch onderwijs heelkunde, inclusief de bijbehorende examens.
3. Het onderdeel orthopedie, bedoeld in het eerste lid onder b. bestaat uit:
 - a. orthopedie basis, gevolgd door
 - b. orthopedie verdieping;
 - c. orthopedie specialisme.

B.4. Inhoud van de opleiding

1. Het onderdeel heelkunde, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onder a., vindt plaats overeenkomstig het landelijk opleidingsplan voor het specialisme heelkunde.
2. Het onderdeel orthopedie, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onder b., omvat zes verplichte EPA's, tenminste twee facultatieve EPA's en ten minste een verdiepende niet-klinische rol in een zelf gekozen maatschappelijk of organisatorisch thema.
3. De verplichte EPA's, bedoeld in het tweede lid zijn:
 - a. het uitvoeren van een poliklinische orthopedisch consult (basis);
 - b. het verlenen van perioperatieve zorg en het behandelen van postoperatieve complicaties (basis);
 - c. het indiceren, aanleggen en controleren van gips, immobiliserend verband, orthopedische hulpmiddelen en schoeisel (basis);
 - d. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen rond het heupgewricht en bovenbeen (verdieping);
 - e. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen rond het kniegewricht (verdieping);
 - f. het conservatief en operatief behandelen van traumatische letsels van het steun- en bewegingsapparaat (verdieping).
4. De facultatieve EPA's bedoeld in het tweede lid zijn:
 - a. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen rond het heupgewricht en bovenbeen (specialisme);

- b. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen rond het kniegewricht (specialisme);
- c. het conservatief en operatief behandelen van traumatische letsels van het steun- en bewegingsapparaat (specialisme);
- d. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen aan de wervelkolom (verdieping en specialisme);
- e. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen aan de elleboog (verdieping en specialisme);
- f. het conservatief en operatief behandelen van pols- en handaandoeningen (verdieping en specialisme);
- g. het conservatief en operatief behandelen van voet- en enkelaandoeningen (verdieping en specialisme);
- h. het conservatief en operatief behandelen van aandoeningen van schouder, schoudergordel en bovenarm (verdieping en specialisme);
- i. het conservatief en operatief behandelen van sport- en bewegingsgerelateerde letsels (verdieping en specialisme);
- j. het conservatief en operatief behandelen van kinderen met orthopedische afwijkingen (verdieping en specialisme);
- k. het diagnosticeren en initiëren van de behandeling van bot en weke delen tumoren van het steun- en bewegingsapparaat (verdieping en specialisme).

B.5. Plaats van de opleiding

1. De aios volgt het onderdeel heelkunde, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onder a., in één opleidingsinstelling.
2. De aios volgt het onderdeel orthopedie, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onder b., in een combinatie van ten minste een universitaire opleidingsinstelling en een of meerdere niet-universitaire opleidingsinstellingen.

B.6. Cursorisch onderwijs

1. Tijdens de opleiding in het onderdeel heelkunde, bedoeld in artikel B.3. eerste lid, onder a., volgt de aios de verplichte cursussen beschreven in het landelijk opleidingsplan heelkunde waaronder in elk geval de volgende cursussen:
 - a. CASH (het Cursorisch onderwijs AioSHeelkunde) in het eerste jaar heelkunde;
 - b. de anatomie cursussen behorende bij het eerste en tweede jaar heelkunde;
 - c. de communicatie cursussen die onderdeel zijn van de verplichte thema's;
 - d. de Advanced Trauma Life Support of Systematische Benadering van Medische Spoedsituaties;
 - e. de AO basic principles of fracture management.
2. Tijdens de opleiding in het onderdeel orthopedie, bedoeld in artikel B.3. eerste lid, onder b., volgt de aios
 - a. het landelijk cursorisch onderwijs, inclusief de Centrale Cursus Orthopedische Chirurgie;
 - b. het regionale onderwijs;
 - c. het lokale onderwijs;
 - d. de cursus stralingshygiëne voor medische specialisten op deskundigheidsniveau 4A/M;
 - e. de cursussen, bedoeld in het LOP bij de desbetreffende EPA.

Hoofdstuk C De erkenning tot opleider en opleidingsinstelling

Titel I De opleider

C.1. Eisen opleider

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS maken de opleider en plaatsvervangend opleider deel uit van een regionale opleidingscommissie die voldoet aan de volgende eisen:

- a. zij bestaat uit de opleiders en plaatsvervangende opleiders van de aan de regionale opleidingscommissie verbonden opleidingsinstelling en en kiest uit haar midden een voorzitter en secretaris;

- b. het selecteren en aannemen van aios vindt plaats door de in de regionale opleidingscommissie zitting hebbende opleiders of plaatsvervangend opleiders in gezamenlijk overleg. Ook het functioneren van de aios wordt door deze groep beoordeeld en geëvalueerd;
- c. zij houdt ten minste vier dagdelen per jaar regionale refereer- en onderwijsbijeenkomsten en draagt zorg voor en maakt afspraken over de gemeenschappelijke kwaliteitsaspecten van de opleiding;
- d. de secretaris is verantwoordelijk voor de administratie binnen het bestuur en regionale opleidingscommissie, inclusief het beleid rondom sollicitatie- en aanmeldingsprocedures van aios binnen de regionale opleidingsgroep;
- e. de regionale opleidingscommissie vergadert ten minste twee keer per jaar.

Titel II De opleidingsinstelling

C.2. Eisen opleiding onderdeel orthopedie

1. In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de opleidingsinstelling om in aanmerking te komen voor erkenning voor de volledige opleiding in het onderdeel orthopedie, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onder b., aan de volgende eisen:
 - a. de instelling heeft een orthopedische afdeling voor de klinische patiënten van voldoende orthopedische variëteit;
 - b. de instelling beschikt over een polikliniek geschikt voor orthopedische zorg;
 - c. het aantal orthopedische operaties dat wordt uitgevoerd past qua variëteit bij het door de aios gekozen EPA op het niveau verdieping;
 - d. de instelling heeft een adequaat toegeruste afdeling Spoedeisende Hulp, die beschikt over schriftelijk vastgelegde afspraken tussen de chirurgen en de orthopedisch chirurgen over de verdeling van de behandeling van patiënten met traumatische letsels van het steun- en bewegingsapparaat. De afspraken passen in de geldende gemeenschappelijke verklaring dienaangaande van de besturen van de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde en de NOV;
 - e. de instelling beschikt over operatiekamers die qua ruimte, aansluitingen en luchtbehandeling voor de orthopedie geschikt zijn. Deze operatiekamers voldoen aan vigerende eisen en aan hetgeen is vastgelegd in de landelijke richtlijnen voor de orthopedische chirurgie.
2. Een universitaire opleidingsinstelling voldoet naast de eisen, bedoeld in het eerste lid, ook aan de volgende eisen:
 - a. in de instelling zijn naast de opleider ten minste vier orthopedisch chirurgen op een zodanige wijze werkzaam dat zij hun verantwoordelijkheid als lid van de opleidingsgroep daadwerkelijk en naar behoren kunnen dragen;
 - b. in de instelling zijn naast de opleider orthopedie ten minste vier specialisten werkzaam die als opleider in een medisch specialisme zijn erkend, waaronder heelkunde of interne geneeskunde;
 - c. in de instelling zijn werkzaam een anesthesioloog, een chirurg, een klinisch geriater, een internist, een kinderarts, een neuroloog, een patholoog, een radioloog en een gynaecoloog;
 - d. in de instelling worden als consulent geraadpleegd een specialist ouderengeneeskunde, een neurochirurg, een plastisch chirurg, een psychiater, een radiotherapeut, een reumatoloog, een revalidatiearts, een uroloog, een infectie deskundige en een bacterioloog.
3. Een niet-universitaire niet-categoriale opleidingsinstelling voldoet naast de eisen, bedoeld in het eerste lid, ook aan de volgende eisen:
 - a. in de instelling zijn naast de opleider ten minste drie orthopedisch chirurgen op een zodanige wijze werkzaam dat zij hun verantwoordelijkheid als lid van de opleidingsgroep daadwerkelijk en naar behoren kunnen dragen;
 - b. in de instelling zijn naast de opleider orthopedie ten minste vier specialisten werkzaam die als opleider in een medisch specialisme zijn erkend, waaronder heelkunde of interne geneeskunde;
 - c. in de instelling zijn werkzaam een anesthesioloog, een chirurg, een klinisch geriater, een internist, een kinderarts, een neuroloog, een patholoog, een radioloog en een gynaecoloog;
 - d. in de instelling worden als consulent geraadpleegd een specialist ouderengeneeskunde, een neurochirurg, een plastisch chirurg, een psychiater, een radiotherapeut, een reumatoloog, een revalidatiearts en een uroloog.
4. Een niet-universitaire categoriale opleidingsinstelling voldoet naast de eisen, genoemd in het eerste lid, ook aan de volgende eisen:

- a. in de instelling zijn naast de opleider ten minste drie orthopedisch chirurgen op een zodanige wijze werkzaam dat zij hun verantwoordelijkheid als lid van de opleidingsgroep daadwerkelijk en naar behoren kunnen dragen;
- b. in de instelling zijn naast de opleider orthopedie ten minste een anesthesioloog en een radioloog werkzaam;
- c. in de instelling worden als consulent geraadpleegd een chirurg, een klinisch geriater, een specialist ouderengeneeskunde, een internist, een kinderarts, een neuroloog, een neurochirurg, een patholoog, een plastisch chirurg, een psychiater, een radiotherapeut, een reumatoloog, een revalidatiearts en een uroloog.

Hoofdstuk D Slotbepalingen

D.1. Overgangsbepaling

1. Dit besluit is van toepassing op de aios die de opleiding per 1 januari 2018 aanvangt.
2. De aios die de opleiding tussen 1 januari 2017 en 1 januari 2018 is aangevangen past voor 1 januari 2019 diens opleidingsschema en de inhoud van diens opleiding aan dit besluit en het LOP aan, in afstemming met diens opleider.
3. De aios die nog tenminste twee jaar te gaan heeft voor het einde van de opleiding kan ervoor kiezen overeenkomstig de bepalingen van dit besluit te worden opgeleid.
4. De aios bedoeld in het derde lid past voor 1 januari 2019 diens opleidingsschema en de inhoud van diens opleiding aan dit besluit en het LOP aan, in afstemming met diens opleider.
5. De opleidingsinstellingen voldoen op 1 januari 2019 aan de bepalingen opgenomen in hoofdstuk C. van dit besluit.

D.2. Intrekking besluit

Het Besluit orthopedie van 14 december 2009 wordt ingetrokken.

D.3. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister voor Medische Zorg en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister, genoemd in het eerste lid en van de vaststelling en wijziging van dit besluit door het CGS. Daarnaast wordt daarvan mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG als bedoeld in het tweede lid bevat tenminste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit wordt op de website van de KNMG geplaatst (www.knmg.nl).

D.4. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2018.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel D.3., worden geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2017, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 januari 2018.

D.5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit orthopedie.

Utrecht, 8 november 2017

prof. dr. F. Scheele
Voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn
Secretaris CGS

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme orthopedie.

Artikelsgewijs

Artikel A.1. Begripsomschrijvingen

Een meer gedetailleerde beschrijving van het profiel van de orthopedisch chirurg is opgenomen in het landelijk opleidingsplan.

Artikel A.2. Opleidingsplan

In het Kaderbesluit CGS is vastgelegd wie een opleidingsplan opstelt en aan welke vereisten een landelijk opleidingsplan moet voldoen: het bevat tenminste een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de structuur van de opleiding, van de specialismegebonden competenties, de discipline-overstijgende competenties etc. Door hier opleiding te omschrijven als de opleiding in de orthopedie die voldoet aan het LOP, wordt het opleidingsplan van de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV) verankerd in de regelgeving van het CGS. Deze omschrijving laat onverlet dat de opleiding ook aan de algemene eisen van het Kaderbesluit CGS en van dit besluit moet voldoen.

Artikel B.1. Duur

Dit is een nadere invulling van het bepaalde in het Kaderbesluit CGS. Deze duur is conform Richtlijn 2005/36/EG.

Artikel B.2. Specialismegebonden competenties

De specialismegebonden competenties van de orthopedisch chirurg zijn gebaseerd op het algemene competenties van de specialist, zoals vastgelegd in het Kaderbesluit CGS en opgenomen in de bijlage bij het opleidingsplan. Aan de hier genoemde specialismegebonden competenties dient de orthopedisch chirurg aan het einde van de opleiding te voldoen.

Artikel B.3. Structuur van de opleiding

Lid 2: De leerdoelen van dit onderdeel zijn beschreven in het landelijk opleidingsplan heekunde en zijn onverkort van toepassing op de opleiding orthopedie.

Lid 3: *Basis*: deze verplichte EPA's beschrijven beroepsactiviteiten waarmee elke orthopedisch chirurg in zijn dagelijks werk te maken krijgt. Deze EPA's dienen zelfstandig uitgevoerd te kunnen worden alvorens de verdiepende/specialiserende EPA's zelfstandig mogen worden uitgeoefend.

Verdieping: deze verdiepende EPA's beschrijven beroepsactiviteiten die gerelateerd zijn aan aandoeningen in een bepaalde "regio".

Specialisatie: om expert te worden binnen het vakgebied dient de aios een NOV Fellowship van zes maanden te doorlopen. Hiermee kan al tijdens de opleiding gestart worden door een EPA tot op specialisatie niveau af te ronden.

Door een keuze te maken uit een select aantal verdiepende/specialiserende EPA's kan een aios zich individueel profileren. De algemeen orthopedisch chirurg moet aan het eind van zijn opleiding een verdiepende/specialiserende EPA minimaal tot op het niveau verdieping afronden.

Artikel B.4. Inhoud van de opleiding

Voor het onderdeel heekunde (onder a.) geldt dat wordt aangesloten bij de inhoud van dit onderdeel, zoals beschreven in het landelijk opleidingsplan orthopedie (hoofdlijnen) en het landelijk opleidingsplan heekunde (uitgewerkt).

Artikel B.5. Plaats van de opleiding

In de regelgeving van het CGS wordt onderscheid gemaakt tussen een universitaire opleidingsinstelling en niet- universitaire opleidingsinstelling als plaats waar de aios opleiding volgt.

Artikel B.7. Cursorisch onderwijs

De algemene verplichting voor de aios tot het volgen van cursorisch onderwijs gedurende ten minste tien dagen per opleidingsjaar, is vastgelegd in het Kaderbesluit CGS. Het hier beschreven cursorisch onderwijs is een specialisme specifieke aanvulling die betrekking heeft op het onderdeel orthopedie. Het landelijk opleidingsplan orthopedie werkt dit verder uit, zowel naar inhoud als naar de momenten in de opleiding waarop cursorisch onderwijs wordt verzorgd.

Artikel C.1. Verplichtingen opleider

De regeling rond de regionale opleidingscommissie is opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan een gecombineerde universitaire en niet-universitaire opleiding.

De opleiding orthopedie wordt gevolgd in één universitaire instelling en tenminste één niet-universitaire instelling die geaffilieerd is met de desbetreffende universitaire instelling middels een samenwerkingsovereenkomst.

Een vertegenwoordiging van de opleiders van de opleidingsinstellingen in een regio vormt de regionale opleidingscommissie. Deze regionale opleidingscommissie bepaalt waar welke opleidingscompetenties beschikbaar zijn om aan te bieden aan de aios. Dit is nader uitgewerkt in het opleidingsplan.

Artikel C.2. Eisen volledige opleiding (onderdeel orthopedie)

De opleidingsinstelling die het onderdeel orthopedie verzorgt en voldoet aan deze erkenningseisen, wordt voor dit onderdeel erkend. De duur die de aios in de opleidingsinstelling doorbrengt, is vastgelegd in het individuele opleidingsplan van de betreffende aios en past voor het basisdeel van de opleiding bij de vastgelegde duur in het LOP. De specialisatiefase kan de aios volgen in de daarvoor erkende instellingen.³

Artikel D.1. Overgangsbepaling

Dit besluit is van toepassing op aios die starten met de opleiding orthopedie per 1 januari 2018. Aios die nog tenminste twee jaar te gaan hebben voor het einde van hun opleiding kunnen ervoor kiezen opgeleid te worden overeenkomstig dit besluit.

³ Besluit van CGS van 12 mei 2021